

Doc.dr. sc. Konrad Plauštajner

**AVTONOMIJA STRANK PRI OBLIKOVANJU
ARBITRAŽNEGA POSTOPKA**

Konferenca slovenske arbitraže 2012

ARBITRAŽA IN AVTONOMIJA STRANK

- Bistvo arbitraže – izvensodno reševanje sporov
- Avtonomija strank – temelj arbitražnega reševanja sporov
- Limit avtonomije: ne more se posegati v pravičnost postopka (*due process of law*)
- Spoštovanje *ordre public* in ustavnih garancij v postopku

STRANKE IN POSTOPEK

- 23. čl. ZArbit zagotavlja samostojnost strank pri določitvi postopkovnih pravil in postavlja meje avtonomnosti
  - . Subsidiarna postopkovna upravičenja arbitrov
  - . Pravila UNCITRAL
  - . Pravilniki arbitraž sledijo rešitvam UNCITRAL in avtonomijo omejujejo na najnujnejše

PRAVILNIKI ARBITRAŽ

- Uncitral – člen 15/1
- 26. člen Pravilnika Stalne arbitraže pri GZS
- Pravilnik Arbitražnega sodišča Barcelona
- Pravilnik Stalog izabranog sudišta Zagreb
- Vsi pravilniki dajejo procesno pobudo strankam, ki niso vedno dovolj aktivne
- Kreativnost strank je njihova specifična dolžnost do njih samih

POSTOPKOVNI STANDARDI I.

- Stranke različnih pravnih sistemov
- Mora se jim omogočiti predvideti in razumeti potek postopka
- Gre za soodgovornost strank in arbitrov, a je v tem odnosu odgovornost strank večja
- Uskladiti različnost gledanj na posamezne procesne elemente

POSTOPKOVNI STANDARDI II

- Nepotrebnost vnašanja elementov sodnega postopka
  - Arbitrova uzurpacija postopka ni produktivna in pri strankam povzroča odpor
  - Procesni sklepi morajo biti jasni ,razumljivi in optimalni
  - Predvidljivost postopka in njegovih faz mora biti transparentna

ARBITRAŽNI SENAT

- Izogibati se avtoritativnim procesnim rešitvam
- Kritičen posluh do sugestij ali pripomb strank
- Doseči pisni dogovor o poteku postopka kot to omogoča 34.čl. Pravil Stalne arbitraže pri GZS
- . Pristanek na pravila arbitraže ne omejuje strank pri oblikovanju postopka, ker pravilniki nimajo veliko postopkovnih določb

SKLEPNO

- Legalitetno načelo v sodnem postopku
- Arbitraža pomeni močan odklon od takšnega načela
  - . Avtonomija strank ni absolutna
  - . Arbitražno odločbo je zaradi grobih kršitev postopka možno izpodbijati z razveljavitveno tožbo pred rednim sodiščem